

אובל, אדלד

(Adelaide Hautval) (נולדה 1906). רופאה צרפתית, חסידת אומות העולם. א' נולדה למשפחה פרוטסטנטית, למדה רפואה בסטרזבור (Strasbourg) ואחר-כך עבדה במרפאות פסיכיאטריות בסטרזבור ובשווייץ.

באפריל 1942 נאסרה א' כשניסתה לחצות, בלי רשיון, את הגבול מחלקה הכבוש של צרפת לחלקה ה'חופשי' (צרפת של וישי) כדי להשתתף בהלווייתה של אמה. בעת שהמתינה למשפטה בבית-סוהר בבורז' (Bourges) מחתה בתוקף בפני הגסטפו על היחס האכזרי לאסירים היהודים שהיו עמה. בתגובה העבירוה לכלא רומנוויל (Romainville) שבו היו כלואים אסירים מדיניים, ובסופו של דבר נשלחה עם נשים יהודיות לאושוויץ והגיעה לשם בינואר 1943. נמסר שלמעיל שלה הוצמד תג: 'ידידת יהודים'.

באושוויץ סייעה א' להסתיר בקומה העליונה של הבלוק שלה קבוצת נשים שלקו בטיפוס ולטפל בהן ככול שיכלה בנסיבות המקום. כעבור זמן מה פנה אליה ד"ר אדוארד וירטס, רופא משמר המחנה וקצין ס"ס, והציע לה לעסוק בגניקולוגיה. א' ידעה על הניסויים בעיקור המתנהלים בבלוק 10, ונענתה להצעת וירטס, כדי לעמוד מקרוב על הדרך שבה עורכים הנאצים את הניסויים. במהרה גילתה שבאותו בלוק עומד וירטס בראש צוות רופאים (קרל קלאוברג, הורסט שומן וולדיסלב דרינג) שהשתמשו בנשים כבשפני-ניסיון, ושעקרו את השחלות שלהן על-ידי סירוס וקרני רנטגן. הניסויים היו חלק מתוכנית מקיפה: המטרה היתה לסרס את כל היהודים-למחצה-ולרביע שיושאר בחיים. א' הביעה התנגדות נחרצת לכך וסירבה ליטול חלק בניסויים כאלה באושוויץ (שבהם היה קשור ד"ר יוזף מנגלה). היא חששה מעונש אך לא נענשה.

אחרי העימות עם ד"ר וירטס נאמר לה שמוטב שלא יראה כשלושה שבועות. א' המשיכה לעסוק ברפואה בבירקנאו הסמוכה עד שבאוגוסט 1944 הועברה למחנה רונסבריק. היא נשארה בחיים ובאפריל 1945, עם שחרור רונסבריק בידי הצבא האדום, יצאה לחופשי. ב-1964 הופיעה א' כעדה במשפט דרינג בלונדון, הזימה את טענת ד"ר דרינג כאילו לא היה אפשר לסרב למלא פקודות באושוויץ ואמרה כי אפשר היה לעקוף את פקודות הס"ס להוצאת השחלות מבלי להיענש. נשיא בית-המשפט, השופט פרדריק לוטן, אמר בדברי הסיכום שלו לחבר המושבעים שא' היא 'אולי אחת הנשים המרשימות והאמיצות ביותר שהעידו בבתי-המשפט בארץ הזאת' (אנגליה).

ב-1965 העניק יד ושם לא' את התואר חסידת אומות העולם.